

پیام آموزشے - مشاورہای

چگونه ادبیات بخوانیم؟

خط مستقیم نه تنها در هندسه، بلکه در اخلاقیات هم کوتاهترین راه است. «راجل»

۱۹

۲۰ نکته در یادگیری ادبیات

- ۱- * درس ادبیات مهمترین درس عمومی و زبان مادری ما است برای یادگیری این درس ابتدا آن را طبقه‌بندی کنید. مثلاً:
  - الف) بخش نظم و نثر که این بخش را باید درست بخوانید، کامل معنی کنید و دقیق بفهمید.
  - ب) بخش تاریخ ادبیات که باید کاملاً آن را درک کنید و سپس آن را حفظ کنید.
  - ج) بخش آرایه‌های ادبی که باید آنها را بشناسید و در متون نظم و نثر تشخیص دهید.
  - د) بخش دستور زبان فارسی که باید کاملاً درک و حفظ شود آنگاه بصورت کاربردی آن را بکار بگیریم یا در متون مختلف نقش دستوری کلمات را به خوبی تشخیص دهیم.
  - ه) شکل نگارش کلمات که در بخش املاء با تمرین و دقت می‌تواند درک، حفظ و تشخیص داده شود.
  - و) لغات و واژه‌های پریر که معنای آنها را در متن درس باید آموخت و حفظ کرد.
  - ز) پیام‌های ما که در برگزیده مطالب مختلف پیرامون نگارش، آرایه‌ها و انواع ادبی است.
- ۲- * کتاب ادبیات را باید کلمه به کلمه خواند و با دقت نظر در آن هیچ کلمه یا نکته‌ای را ناخوانده رها نکنید.
- ۳- * برای درک متون، هر پاراگراف را خلاصه کنید و جوهره مطلب را در حاشیه کتابتان بنویسید.
- ۴- * در ادبیات، هر درس برای طرح یک نکته یا موضوع فکری مطرح شده است. پس درون مایه و پیام اصلی هر درس را پیدا کنید و آن را به صورت خلاصه در ۲ یا ۳ خط در ابتدای هر درس بنویسید.

- ۵- در نوشتن معنی و مفهوم ابیات زیاده‌روی نکنید آنها را به شکلی گزیده و مختصر بنویسید تا حجم مطالبی که به ذهن می‌سپارید کمتر باشد.
- ۶- همیشه به خاطر داشته باشید که *درست خواندن* (صحیح خوانی) نیمی از *درست فهمیدن* و معنی کردن است. پس دقیق خوانی و صحیح‌خوانی متون فارسی را در دستور کارتان قرار دهید.
- ۸- به خاطر داشته باشید که در *درس زبان فارسی* آنچه در کانون توجه قرار می‌گیرد موضوع ارتباط است. این ارتباط می‌تواند شفاهی یا کتبی باشد و معمولاً در برگیرنده مهارتهایی چون خواندن، نوشتن، گفتن، شنیدن و موارد مشابه است. مهارت در برقراری ارتباط زبانی یک نیاز اساسی برای شما است.
- ۹- سعی کنید معنای هر درس را در کلاس با توجه به توضیحات دبیر بفهمید و با آن ارتباط برقرار کنید.
- ۱۰- معنای هر درس را بنویسید اما خلاصه و مفید بنویسید تا مطلب و نکات اصلی را بهتر بفهمید. سپس برای تثبیت آموخته‌ها *توان سعی کنید چندبار معنی کردن متون را تمرین کنید.*
- ۱۱- برای تسلط بر تاریخ ادبیات، سعی کنید مطالب تاریخ ادبیات را بصورتی جداگانه یادداشت برداری کنید و در فواصل زمانی مختلف نوشته‌های خودتان را مرور کنید.
- ۱۲- بخش *پیاموزیم‌های کتاب* که معمولاً در انتهای فصل‌ها و یا بعد از چند درس ارائه شده است در *برگیرنده آرایه‌های ادبی* بکار رفته در همان فصل یا درس‌های ارائه شده است. پیاموزیم‌ها را نکته‌برداری و خلاصه نویسی کنید و با تمرین آن را در ذهنتان تثبیت کنید.
- ۱۳- آرایه‌های آموخته شده را در دیگر درسها هم جستجو کنید. این کار باعث تعمیق آموخته‌های شما می‌شود و توانایی تشخیص بکار بستن آرایه‌ها را در شما تقویت می‌کند. رمز پاسگویی به *تست‌های کنگوری* مربوط به آرایه‌ها در همین نکته تشخیص و بکار بستن نهفته است.
- ۱۴- سعی کنید برای نتیجه‌گیری بهتر از کارتان بین آنچه یاد گرفته‌اید و زندگی شخصی‌تان ارتباط برقرار کنید. مثلاً واژه‌های تازه یاد گرفته خودتان را مرتب در نوشته‌ها و مکالمات خود بکار ببرید. با این کار دیگر نیازی به مطالعه لغات تازه ندارید.

- ★ ۱۵- برای تمرین املاء صحیح کلمات، سعی کنید آگاهانه حرکت کنید مثلاً تمرین ویژه برای کلماتی که سر هم نوشته می‌شوند یا جدا نوشته می‌شوند و یا کلماتی که شکل تلفظ آنها مشابه و نوشتن آنها متفاوت است.
- ★ ۱۶- به تمرین‌ها و خودآزمایی‌های کتابتان با دقت و خودآگاهانه جواب بدهید زیرا حل تمرین‌های کتاب وقتی به منظور رفع تکلیف انجام می‌شود هیچگاه بازده خوبی در یادگیری ندارد. اما هنگامی که **انجام تمرین به عنوان فرصتی برای تثبیت آموخته‌ها مان تلقی شود قطعاً نتیجه‌ای غیرقابل انکار بر یادگیریمان دارد.**
- ★ ۱۷- ادبیات، درسی مفهومی است و برخلاف ظاهر آشنا و ساده‌ای که دارد از پیچیدگی‌های فراوانی برخوردار است. واقع‌بینانه به این درس نگاه کنید و به ارزش و اهمیت آن پی ببرید و وقت کافی برای تسلط بر آن اختصاص دهید.
- ★ ۱۸- **مطالعه فارچ از کتاب، اعم از کتابهای داستانی، شعر، رمان یا هر نوع کتاب دیگر به شما در یادگیری و تسلط بر درس ادبیات کمک‌های شایان توجهی می‌نماید.**
- ★ ۱۹- نوشتن نامه، مقاله، انشاء و یا هر نوع نوشتن دیگر مثل نوشته‌های مربوط به تکالیف درسی دیگران اگر با آگاهی و توأم با حساسیت در بکار بستن آنچه که آموخته‌اید باشد مبدل به فرصتی برای یادگیری ادبیات خواهد شد و شما را در جایگاه ویژه‌ای قرار خواهد داد.
- ★ ۲۰- دقت کردن در شکل نوشتاری دیگران و نقد نوشته‌های آنان چه به لحاظ املائی، چه به لحاظ نگارشی، چه به لحاظ دستوری و غیره می‌تواند به منزله‌ی تمرینی فوق‌العاده برای شما باشد. تمرینی که توانایی‌های منحصر بفردی را در شما ایجاد خواهد کرد.

این مجموعه ۲۰ نکته‌ای، از مجموعه بزرگتر ۱۰۰ نکته‌ای در مورد یادگیری ادبیات برای شما انتخاب شده است.